

A magyar Erdész-Egylet Selmeczen.

E lapok t. olvasói rég tudják, hogy a magyar erdész-egylet folyó évi nagy gyűlését Selmeczen tartá, így tehát semmi újat nem mondunk midőn tudatjuk, hogy e gyűlés maga is a kitűzve volt napokon már lefolyt; nó de minthogy közönségünk jó nagy része nem volt jelen, időszerinti közleménynek véltük ama három, vagy ha úgy tetszik négy nap lefolyását pár sorban ide írni, természetesen mellőzve itt mind azt minek közleménye az egyleti jegyzőkönyv körébe tartozik.

Vasárnap vagy is Sept. 4 ének délutánján volt a programm szerinti első és ismerkedési összejövetel; a „zöldfához“ czimzett és a városon kívül levő kerti mulató helyiségben, hol a házra, fák- és főbejáratra kitűzött háromszinű lobogok már távolról tudaták a jövőmenőkkel, hogy itt ma nem valami közönséges vasárnap van, ezt bizonyítja a Selmeczi közönség jó nagy része is mely már ebéd után kigyűlt, hogy lássa azon férfiakat kiket az akademikusi élet napjaiból már előbb is ismerhetett.

A főbejárathoz kitűzött zászlók között csinos díszítés állott az erdősök ismeretes üdvözlétével; benn a kertben sétáló csoportozatok vártak a vendégek érkezétere; a látás és láttatás kedvéért kijötteknek egy részét a helybeli bányászati zenekar mulattatá míg másoknál közbe közbe egy régi ismerős fejezte ki udvariás örömét a felett, hogy ismét találkozhatott.

Este 6 óra tájban több urak kíséretében megjelent az egylet 1-ső Alelnöke Wessely úr is, s szokott nyájás és megnyerő modórával üdözlé régibb és újabb ismerőseit, mire aztán a különben is kissé borús idő miatt besötétedvén a már eljött tagokkal és résztvevőkkel együtt az ezen estére berendezett s a körülményekhez képest elég izléssel is díszített terembe ment, hol aztán kezdetét vette a tulajdonképeni ismerkedési összejövetel s a kölcsönös barátságos üdvözletek sora,

később csaknem mindnyájan az asztalok körül foglaltunk helyet Ceres és Bachus áldásait a viszontlátás némi hivatalos örömei után társaságosan élvezendők. Vacsora alatt és után a helybeli jó Czigány zene-összhangzó játéka nem kevésbé emelte a jó kedvet.

Alelnök úr s vele még néhányan korán távoztak, jó nagy rész egész 10 óráig mulatott, míg a bór és zenétől leginkább felvillanyozottak késő éjjél utánig maradtak vissza, szóval úgy látszott hogy egy jó kedvvel párosult időtöltés volt s a helyi akadémia egykori növendékei még ez alkalommal se mulaszták el, amaz előbbi tetszetes időkhöz hiven, egymást megénekelni, mint levék egykor a feledhetlen Neuschachton.

Másnap az az Helfön délelőtt a városi tanácsház termében körülbelül 100 tag és vendég részvéte mellett ülés tartatott, hol a kitűzött themák felett szokás szerint többnyire német nyelven nem annyira értekezletek mint sokkal inkább rövid beszélgetések folytak. Az erdőművelés körül tett kísérletek közlésekor, az ismeretes Byrmánféle eljárás felett e művelés lényegének helytelen felfogásából eredt heves szóvita keletkezett mely a Mack tanár által adott rövid de alapos megfejtésen végződött.

A második tételny felett „Miként rendeltessék el a község erdőgazdászati feletti szükséges állam felügyelet s meddig terjedjen az illető állami közegek befolyása“ Pozsonyi jogtudor és tanár Barta Béla úr szólott magyar nyelven s rövid de szabatosan előadott véleményét csengő éljen kísérte.

E vélemény röviden a következőkben ment ki: állitassanak a kerületi kereskedelmi és iparkamarák mintájára erdőszeti törvényszékek melyek tagjai az erdő birtokos községek hivatalos képviselőiből, nagyobb erdőbirtokosokból és szakértő egyénekből állanak, kik aztán a kerületükben lévő erdőségeknek úgy szaktani mint administratív felügyeletét vinnék. E véleményt miként fennebb is írók éljen kísérte, s nagy fontossága meg sem is tagadható, de mindnyájan elkelle ismernünk, hogy hazánk mostani viszonya ilyes ujabb intézvények átvételére kevésbé alkalmasok. Ezután Wessely úr szólott nagy szakava-

tottsággal e tárgyban, s e lapok VIII-ik füzetében is közölt s a nagyméltóságú Helytartótanáctól a magyar Erdészegyletnek tett hivatalos kibocsátvány nyomán tudatá, azon pontokat melyeket a választmány az említett hivatalos helyre felterjesztendőnek vél, s kiemeli, hogy ha a választmány e javaslata az egylet közgyűlése által elfogadtatnék akkor az mint annak véleménye külön emlékiratban lenne felterjesztendő.

A közgyűlés a választmány nézetét osztja s rövidre vonva a következő felterjesztésre szavaz: A községi erdők fentartása és kezelése fölötti felügyelet a megyéket illeti, melyek ezt szakértő kerületi vagy megyei erdőmesterek által eszközlik. Az erdőbirtokos községek köteleztessenek erdeik tovább kezeléséről egy lehető egyszerű s a falu minden értelmes lakosától könnyen megérthető üzemtervet készíteni, mely a megyék által megvizsgáltatván erdőgazdaságuk alapjául szolgáljon. Az üzemtervtől eltérő kezelésre a kívánt engedély megadása, a kerületi erdőmesterek véleménye nyomán a megyei hatóságok körébe tartozik.

Déltájban az ülésnek vége volt, s ezután az erdész akadémia helyiségeiben annak tangyűjteményeit tekintők meg, s megvaljuk, hogy azon alkalommal több oly tárgyat látánk, melyek látása kívánatos lett volna előttünk akkor is, midőn nem rég az előadási órákat hallgatók.

Néhányan, kik régen nem látták, megtekinték a fűvész-kertet; ez alatt a Szklenói fürdőbe teendő kiránduláshoz a szükséges kocsik előállottak melyeken mindnyájan helyet foglalva azok robogó hosszú sorával utnak indultunk; a közben eső erdő egyrészt megtekintés végett gyalog mentük át s így fájdalom személyesen győződhetének meg szaktársaink az átkozott görbefogu szú (*bostrichus curvidens*) dúlásairól. Itt azon hiszemben, hogy netaláni műkedvelő olvasóink előtt nem éppen érdektelen dolgot teszek, nem tartom feleslegesnek ide írni, hogy e másfél vonalnál alig nagyobb rovar veszélyessége miben áll: ő ugyan is a kéreg (*cortex*) és kem (lignum, tulajdonképeni-fa) közt lévő hántsot és szíjácsot (*liber et alburnum*) megrongálva, a tápanyag keringését akadályozza meg, mi által aztán előbb vagy utóbb a geszt kipusztulását okozza. Tetemes elszaporodására a múlt évi száraz

nyár és meleg őszi kedvező befolyással voltak. Útközben még megtekintők a Selmeczi erdőszakadémia első tanárának Wilkensnek egy egyszerű kőből álló emléket, melyet tanítványai a véle azon helyen tett faültetés emlékére állítottak. E kő alig olvasható írásával, az azon ültetésből felnőtt fák kis ligetében a Szklenói erdő-őr lakának közelében áll és e nap ünnepélyéhez méltóan koszorúkkal volt díszítve. Sokan valánk kik először látók a kegyelet ez egyszerű emléket s midőn megtekintők Wessely urral föveget emeltünk ki rövid de érzelemteljes szavakban mondott áldást az egykor szeretett tanár emlékére.

Erdékes látványt nyújtottak még az út mellett lévő s akkor tűzben volt mészégető komenczék; szájalomra indított azomban az azok körül forgolódo népség, mely a tűz nagy melegétől gyuladásban lévő szemekkel hámulva nézett ránk, hogy mint tekintjük meg csak amúgy futólag az ő verejtékes és csekély jutalommal járó foglalkozását.

Délután négy óra felé Szklenóra érkeztünk hol aztán a szó teljes értelmében diszes ebéd várt ránk, melyet a fürdői vendéglő kissé nem eléggé tágas termében közel százan költöttünk el. Úgy a máj mint a következő két nap ebédjei alatt Balog Berta jó Czigány zenéje játszott.

Az első toasztot Wessely alelnök úr mondta Császár ő felségére, a másodikat Mack pozsonyi tanár a Pénzügy minister ő exelja. egészségére, ki elég kegyes volt a mostani finanziaális viszonyok közt, a Selmeczi Bánya-erdő-és jószág-Igazgatóságának Császár ő felségétől 800 frtnyi összeget a végre ki eszközölni, hogy ez az egyesület vendég szeretőleg fogadhassa. Curter selmeczi akad. tanár szintén érdekes köszöntésben emelte ki a magyarok azon érdemét, hogy ők voltak a német tudományosság védpaizsai kelet felől s ez csak is e harcias nemzet vitézségének köszönheti felvirágzását, arra utalván, hogy így az erdőszeti — mint német eredetű tudomány létele és kifejlődése is közvetve a magyar nemzet érdeme. Érdekes köszöntéseket mondottak még Barta és Pettkó tanár urak; többeket köszöntöttek fel a jelenlevők közül köztük Wessely urat, Schwarcz tanár urat ki e diszebed tulajdonképeni rendezője volt és e lapok megalapítóit; voltak olyanok is

kik kissé az illőnél többször vették igénybe a türelmes közönség figyelmét. Ebéd alatt általános jó kedv volt mit nem kevésbé emelt a pezsgős poharak többször ismételt habzó tartalma; este felé végét érven az ebéd a tudományos vizsgálódók vissza tértek Selmecezre.

Másnap, az az kedden reggel az akad. könyvtár meg szemlélése után szintén kirándulásra indultunk, s midőn a Hodricsi szép fenyves közelébe értünk a kocsikat elhagyva gyalog folytattuk utunkat az erdőn keresztül, itt azonban mielőtt az erdőbe léptünk volna selmeczi erdőmester Szajbély úr szívélyesen üdvözlé az egylet Alelnökét Wessely urat, s az egybegyűlt tagokat.

Az erdőben bellebb haladva az ott lévő vetényágyakhoz jöttünk, hol szünetet tartva egy erdei rövid reggelizést is tartottunk, honnan kedélyesen folytatók utunkat Hodrics felé, élvezve a természet szépségét melyet a derült ég, magas fenyvesek s azok aljában nyugvó tavak nyújtottak. Ezután ismét szekérre ültünk s a helységbe behajtatva kevés idő múlva kiszállánk, hogy megnézzünk a sok közül még egy oly erdő részt mely a bostrichus curvidens elszaparodott árja által ezerekre menő kárig van sújtva, ez alkalommal e rovar életéről még eddig meg nem állapított nevezetes adathoz jutottunk, melyet alább fogunk megemlíteni. Innen a Garam kies fekvésű völgyén fel a Vichneyi fürdőbe érkezünk délután 3 órára, hol szintén jó ebéd várt, melyet a fürdői táncsteremben költénk el; természetes, hogy a jó felköszöntések ma se maradtak el melyek zajos „éljen“ét úgy itt, mint szintén a Sz.-Antali ebéd alatt is mozsarak dörgő lövései viszhangozták. Szürkületkor vissza tértünk Selmecezre, s miután kiálottuk volna a Vichnye és Selmecz közötti különben is rossz, s most még hozzá vasfagon megkavicsolt út okozta rázkódásokat, teljes épségben haza jutottunk.

Szerdán reggel a kamarai épület előtt gyűltünk össze honnan kocsikra ülve Stefulton és Ilián át a Herczeg Coburg-féle erdők megnézésre mentünk, hercegi erdőmester Helm úr vezetése alatt, itt az erdőszélen lombból készített diadal-kapu állott mely alatt át menve az erdőbe tovább haladtunk, azonban a mai nap kedvezőtlen esős ideje a

körülményesebb vizsgálódást nem engedé meg, s így miután a *bostrichus*októl itt is meg rontott pár geszlet szemügyre vettünk volna ismét a kocsikhoz tértünk, utunkat Antalba folytatandók hová aztán elég jokor is megérkeztünk. A kastély kapujánál két oldalról disz Pyramisok állottak, nem különbe az egész zöldszínű egyenruhát viselő erdő-őrök kétfelől fegyveresen állva diszsort képeztek, s mi közöttük a tisztelet jelét viszonzva jutottunk fel a kastélyba. Vizes köpenyeinket csakhamar letéve a tanácskozási terembe mentünk, hol miután az egylet ujabban megerősített alapszabályai kiosztattak volna kezdetét vette a tárgyalások sora. Különösen kiemeljük ez alkalommal a *bostrichus curvidens* életmódjáról azon constatirozott állítást, melyet többször tett s a hodricsi erdőségben tegnap is bebizonyított vizsgálódásai után Vágner úr közöl, hogy t. i. e rovar nemcsak a gesztek kérgében fejlődik bogárrá miként eddig állitva volt, hanem szintén a tulajdonképeni fában is. Azon eszméből kifolyolag, hogy miként lehetne e kártékony rovarok elszaporodását minél inkább meggátolni, szintén elhatároztatott, hogy kéressék meg, a m. Helytartótanács a végre, hogy az illető tisztségek utján kegyesen intézkednék miszerint a már meg lévő régebbi rendeletek értelmében tiltassék meg, a nép közt nagy gyakorlatban lévő éneklő erdei madarak összefogdosása, hogy így részben ez uton is akadályozva legyen a káros rovarok nagyobb terjedése. Érdekes szováltások folytak még a fák tartosságának impregnálás által való emeléséről.

Később kebli ügyek tárgyalattak s néhány új részvényes jelentetetett bé. Végre Császár ő felségére háromszoros éljent kiáltván a gyűlés, bészaratott.

A tanácssteremből az ebédlő terembe mentünk hol a vendég szerető hercegi házi gazda szívességéből szintén izletes ebéd várt; fénynyel és disszel terített asztalok, jó borok s még jobb pezsgők kedveskedtek. Az ily alkalmakkor szokásos pohár köszöntések itt se hiányoztak, éltették a házigazdát Hercege Coburgot; a máj gyűlésen és ebéden is résztvevő udvari tanácsos Burg urat s még másokat is, de nem feledték ám el a lapok főmunkatársát Divald urat sem kinek egósságára bár ha jelen nem volt is szintén pohár emeltetett.

Ebéd után a kastély melletti szép park megtekintésére mentünk, melynek nem kevés érdeket kölcsönöz egy csaknem közepén levő elég magas vízesés; a boros poharak és kancsok a kerti asztalokra is kivándoroltak s a köszöntések sora itt is folyt; míg végre az idő szokott módja szerint itt is határt szabva, többektől szíves búcsút kelle vennünk s ki haza ki pedig Selmeceze tért kocsján.

Az erdősz-akademia pagonyának e napra kitűzöt megtekintése elmaradt, melyet azonban Csütörtökön pótolánk ki; a diszítések és zászlók itt se hiányzottak; az idő kedvezett, ezéllövés tartatott s hozzá még hogy a végleges összejövetel annál változatosb legyen a táncz-kedvelő fiatalság és a Selmecezeről kikerült Szépek részéről víg cigány zene mellett egy pár táncz is megjárta.

Végül elismeréssel kell kiemelnünk, hogy Selmeceze városa miveltebb közönsége a gyűlésen résztvevő idegenek számára vendégszerető előzékeny készséggel ajánla szállásokat s hogy maga a város is a kirándulásokhoz szükséges számos kocsit mindig díjtalanul állítja ki.

K. Bedő Albert.

Az erdővédek érdemében.

Erdőbirtokosok kiknek erdejük jókarbantartása szívükön fekszik, ily erdővédeket (kerülőket) szoktak felvenni és tartani, kik jó erkölcsi bizonyítványokkal, s némi erdőművelési- s gazdasági képességgel bírnak, mert csak ily egyének bírálhatják meg, mi kincs fekszik azon erdőben, mely őrizet végett kezükre adatott, és mennyire kelletik ezen vagyont a tolvajok s pusztítók ellen védeni.

Szép azon bizodalom, mellyel az erdőbirtokos erdőkezelőjét vagy őrzőjét megajándékozta, de nagy a felelőség is, mely ez utóbbiakra hivatásuk következtében háramlík; — Ha tehát egy részről megkívánatik a hűség, becsületesség s az erdőállapotáróli mindenkori felelés, más